

De organist

Tekst Bert van Rijssen

Margret Spelt (1983, Ede) begon met orgelspelen toen ze acht jaar was. Haar leermeester was Harm Jansen uit Hattem, waar ze nu nog steeds lessen volgt. Op haar 18de ging ze naar het Conservatorium van Zwolle waar ze orgel en kerkmuziek studeerde. Vanaf haar 11de jaar speelt ze in kerken, vanaf haar 13de op reguliere basis in rouw- en trouwdiensten.

Wat houdt dat in, orgel en kerkmuziek?

De orgelstudie is gericht op het leren spelen van orgel-literatuur, dat wil zeggen de grote componisten. Kerkmuziek richt zich op de praktijk in de kerk, improviseren, gemeentezang-begeleiding, vrij orgelspel maar ook dirigeren, en de gemeente nieuwe liederen aanleren. Mijn diploma heet bachelor of music, dus ik val formeel in functieniveau II van de functie-indeling voor organisten, niveau I is voor de masteropleiding (noot: de functie-indeling is vastgelegd in de Generale Regeling Kerkmusici die is te downloaden van de site van de Protestantse Kerk). Overigens heb ik nooit een bevoegdheidsverklaring aangevraagd omdat de kerken waar ik speel niet mee (kunnen) gaan in de betalingsregeling voor organisten.

Welke kerken zijn dat?

Vooral in de Gereformeerde Kerk van Lunteren, en sinds kort ook in de Nieuwe Kerk van Ede. Daarnaast twee zondagen in de maand in de zondagsdienst van het Ziekenhuis Gelderse Vallei. Ik doe ook klein onderhoud (stemmen) aan de orgels. Daarnaast val ik soms in op zondagen in andere kerken, speel ik rouw- en trouwdiensten en geef zelf orgel- en pianoles.

Verder zijn er, rond de christelijke feestdagen, concerten en koren om te begeleiden. Bij de Gereformeerde Kerk in Lunteren geef ik ook leiding aan het kerkkoor (eigenlijk een cantorij), dat is meer projectmatig, ongeveer twaalf uitvoeringen per jaar. Daarmee zijn mijn dagen ruimschoots gevuld, ik leef van de muziek. Betaling vindt soms plaats op basis van vrijwilligerscontracten, vaak ook met afgesproken bedragen per dienst.

Wat drijft je, wat vind je leuk?

Ik ben opgegroeid met Johannes de Heer en de Muzikale fruitmand en zo, geestelijke muziek zit er van jongs af aan in. Dan kom je al gauw uit bij orgels en orgelmuziek. Muziek doet iets met mensen, om de uitwerking ervan te zien is best bijzonder.

Ik heb verder geen specifieke voorkeur voor dirigeren, begeleiden of improviseren, juist de afwisseling is leuk. Voorspel, improviseren en begeleiden komen allemaal terug in één dienst.

Het leuke van werken bij de cantorij: Organist-zijn is best wel eenzaam, in de voorbereiding én de uitvoering, terwijl je met de cantorij interactie hebt. En ik vind orgels boeiend. Op een studiereis in Zuid-Duitsland bespeelde ik in Weingarten een vierklaviers orgel, dat maakte toen veel indruk op me.

Hoe verloopt de samenwerking met de collega's?

In Lunteren zijn we met vijf organisten. Ik zelf ben de contactpersoon voor het college van kerkrentmeesters en predikanten. Eens per kwartaal is er een bijeenkomst, dan maken we de roosters. Dan komt ook soms de kerkrentmeester er bij, er is verder geen regulier overleg met het college. In Ede is al wel een kerkrentmeester langs geweest om kennis te maken, verder ben ik nog niet erg bekend met de gang van zaken.

Hoe komt de liturgie tot stand?

Soms krijg je zaterdagmiddag een mailtje met de te spelen liederen, soms is er een vraag of een deel van de tijd door mij zelf muzikaal inge-

vuld kan worden. Hoewel ik zonder voorbereiding een dienst kan spelen, vind ik het wel fijn om me van te voren te verdiepen in de liturgie. Je kiest dan orgelstukken bij de liturgie en kunt dan ook extra goed op de (lied)teksten letten en daar muzikaal ook iets mee doen. Het liedboek bevat nu ook veel liederen die pianobegeleiding vragen, maar ik geef de voorkeur aan het orgel: dat geeft meer sturing, draagt meer (vooral als je een paar honderd mensen in de dienst hebt). En als ik eerlijk ben heb ik toch liever degelijke kerkliederen, in de traditie van "1973".

Wat wil je meegeven aan kerkrentmeesters?

Je merkt wel een kloof, kerkrentmeesters zijn meestal niet de meest muzikale mensen. En ze weten dan vaak niet wat je als organist doet. Wat ik dan belangrijk vind is een luisterend oor, geen gesloten deur, dan komt er vanzelf meer begrip voor elkaars werkterrein.

